

151. sz. Egyezmény

a közszolgálatban foglalkoztatottak szervezkedési szabadságának védelméről és a foglalkoztatási feltételeik megállapításával kapcsolatos eljárásokról

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1978. június 7-én hatvannegyedik ülészakára ült össze, és

Hivatkozva az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi, a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jog védelméről szóló 1949. évi Egyezményekre, valamint a munkavállalói képviselőkről szóló 1971. évi Egyezményre és Ajánlásra, és

Emlékezve arra, hogy a szervezkedési és a kollektív tárgyalási jog védelméről szóló 1949. évi Egyezmény nem terjed ki a közszolgálatban alkalmazottak bizonyos kategóriáira, és hogy a munkavállalói képviselőkről szóló 1971. évi Egyezmény és Ajánlás csak az iparban foglalkoztatott munkavállalók képviselőire vonatkozik, és

Hivatkozva arra, hogy sok országban a közszférában alkalmazottak tevékenysége jelentős mértékben kibővült, valamint annak szükségességét, hogy egészséges kapcsolatok legyenek a hatóságok és a közszférában alkalmazottak szervezetei között, és

Tekintetbe véve a tagállamok között fennálló nagyfokú különbségeket a politikai, társadalmi és gazdasági rendszer és a gyakorlat vonatkozásában (pl. a központi és helyi kormányzat, a szövetségi hatóságok, a szövetségi államok és tartományok hatóságai, az állami tulajdonban lévő vállalatok és a különböző autonóm vagy félig autonóm köztestületek különböző típusai között ezek funkcióit illetően, valamint a munkaviszony természete vonatkozásában), és

Figyelembe véve azokat a sajátos problémákat, amelyeket egy nemzetközi okmány hatályának körülhatárolása és az okmánnal kapcsolatos fogalmi meghatározások elfogadása okoz azoknak az eltéréseknek a következtében, amelyek sok országban az állami és a magánszektorban történő foglalkoztatás között fennállnak; ugyancsak figyelembe véve azokat az értelmezési nehézségeket, amelyek a szervezkedési és kollektív tárgyalási jog védelméről szóló 1949. évi Egyezmény fontos rendelkezéseinek a közszférában alkalmazottakra történő alkalmazása során merültek fel; figyelembe véve továbbá a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet ellenőrző szervei által számos alkalommal tett megjegyzéseket, amelyek szerint egyes kormányok oly módon alkalmazták azokat a rendelkezéseket, hogy kizárták ennek az Egyezménynek a hatálya alól a közszférában alkalmazottak széles körű csoportjait, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a közszférában alkalmazottak szervezkedési szabadságának védelméről és a foglalkoztatási feltételeik megállapításával kapcsolatos eljárásokról, amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1978. június 27-én elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A munkaügyi kapcsolatokról (közszolgálat) szóló 1978. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. RÉSZ

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. Jelen Egyezmény a hatóságok által foglalkoztatott valamennyi személyre vonatkozik, feltéve, hogy nem alkalmazandók rájuk más Nemzetközi Munkaügyi Egyezmények kedvezőbb rendelkezései.

2. A nemzeti jogalkotásnak kell megállapítania azt, hogy a jelen Egyezményben meghatározott jogok mennyire irányadók azon magas beosztású munkavállalókra, akik általános ügydöntő vagy vezető feladatokat látnak el, illetve azokra, akiknek feladatai szigorúan bizalmas jellegűek.

3. A nemzeti jogalkotás határozza meg, hogy mennyiben alkalmazzák a jelen Egyezmény rendelkezéseit a fegyveres erőkre és a rendőrségre.

2. cikk

Jelen Egyezmény szempontjából a "közszolgálatban foglalkoztatott" kifejezés minden olyan személyre vonatkozik, akire a jelen Egyezmény annak 1. cikke értelmében vonatkozik.

3. cikk

Jelen Egyezmény szempontjából a "közszolgálatban foglalkoztatottak szervezete" kifejezés minden olyan szervezetre vonatkozik - összetételüktől függetlenül - amelynek célja, hogy előmozdítsa és védje a közszolgálatban foglalkoztatottak érdekeit.

II. RÉSZ

A SZERVEZKEDÉSI JOG VÉDELME

4. cikk

1. Megfelelő védelemben kell részesíteni a közszolgálatban foglalkoztatottat minden olyan megkülönböztető aktussal szemben, amely a foglalkoztatás terén veszélyezteti a egyesülési szabadságot.

2. A védelmet különösen az olyan cselekményekkel szemben kell biztosítani, amelyek arra irányulnak, hogy

- (a) a közszolgálatban foglalkoztatott foglalkoztatását attól a feltételtől tegyék függővé, hogy ne csatlakozzék a közszférában alkalmazottak valamely szervezetéhez vagy kilépjen az ilyen szervezetből,

- (b) elbocsássák a közszolgálatban foglalkoztatottat vagy más módon hátrányos helyzetbe hozzák amiatt, hogy tagja közszolgálatban foglalkoztatottak valamely szervezetének, vagy részt vesz egy ilyen szervezet szokásos tevékenységében.

5. cikk

1. A közszolgálatban foglalkoztatottak szervezetei a hatóságoktól teljes függetlenséget kell, hogy élvezzenek.

2. A közszolgálatban foglalkoztatottak szervezeteinek megfelelő védelmet kell élvezniük a hatóságok mindennemű beavatkozásával szemben, amely megalakulásukat, működésüket vagy vezetésüket érinti.

3. E cikk szempontjából beavatkozási cselekménynek minősülnek különösen azok, amelyek arra irányulnak, hogy előmozdítsák olyan közszolgálatban foglalkoztatottak szervezeteinek létrehozását, amelyek a hatóság befolyása alatt állnak, vagy a közszolgálatban foglalkoztatottak szervezeteiket pénz vagy egyéb eszközökkel történő támogatása, melynek célja, hogy azokat egy hatóság ellenőrzése alá helyezték.

III. RÉSZ

A KÖZSZOLGÁLATBAN FOGLALKOZTATOTTAK SZERVEZETEINEK NYÚJTANDÓ KEDVEZMÉNYEK

6. cikk

1. Olyan kedvezményeket kell biztosítani a közszolgálatban foglalkoztatottak elismert szervezetei képviselőinek, hogy lehetővé tegyék számukra funkcióik gyors és hatékony ellátását mind a munkaidő alatt, mind azon túl.

2. Az ilyen kedvezmények nyújtása nem befolyásolhatja hátrányosan az érintett szervezet vagy szolgáltatás hatékony működését.

3. E kedvezmények jellegét és mértékét a jelen Egyezmény 7. cikkében foglalt módszerekkel vagy más megfelelő eszközök útján kell meghatározni.

IV. RÉSZ

ELJÁRÁSOK A FOGLALKOZTATÁSI FELTÉTELEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA

7. cikk

Az adott ország feltételeivel összhangban - ahol ez szükséges - intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy ösztönözzék és elősegítsék olyan tárgyalási eljárások legszélesebb körű kifejlesztését és felhasználását, amelyek lehetővé teszik a foglalkoztatási feltételek és kikötések megtárgyalását az érdekelt hatóságok és a közszolgálatban foglalkoztatottak szervezetei között, vagy bármilyen más módszer legszélesebb körű kifejlesztését és felhasználását, amely a közszolgálatban foglalkoztatottak képviselői számára lehetővé teszi, hogy részt vegyenek e feltételek meghatározásában.

V. RÉSZ A MUNKAÜGYI VITÁK SZABÁLYOZÁSA

8. cikk

Az adott ország feltételeivel összhangban törekedni kell a foglalkoztatási feltételek megállapításából eredő viták rendezésére, a felek közötti tárgyalás formájában, vagy független és pártatlan eljárás, nevezetesen békéltetés, közvetítés és választott bíróság útján, mégpedig oly módon, hogy az biztosítsa az érdekelt felek bizalmát.

VI. RÉSZ POLGÁRI ÉS POLITIKAI JOGOK

9. cikk

A többi munkavállalóhoz hasonlóan, a közszolgálatban foglalkoztatottaknak is élvezniük kell az egyesülési szabadság rendes gyakorlásához szükséges polgári és politikai jogokat, amelyeket a státuszukból és az általuk gyakorolt funkciók jellegéből fakadó kötelezettségek korlátozhatnak.

VII. RÉSZ ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

11. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

12. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakokra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

13. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

14. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

15. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

16. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 17. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

17. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.